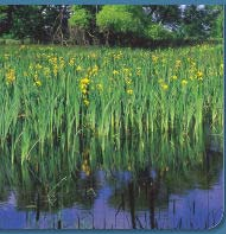

Javaslatok a Sebes-Körös alegységet érintő intézkedésekre

Vízfolyások, állóvizek és felszín alatti vizek állapotának javítása

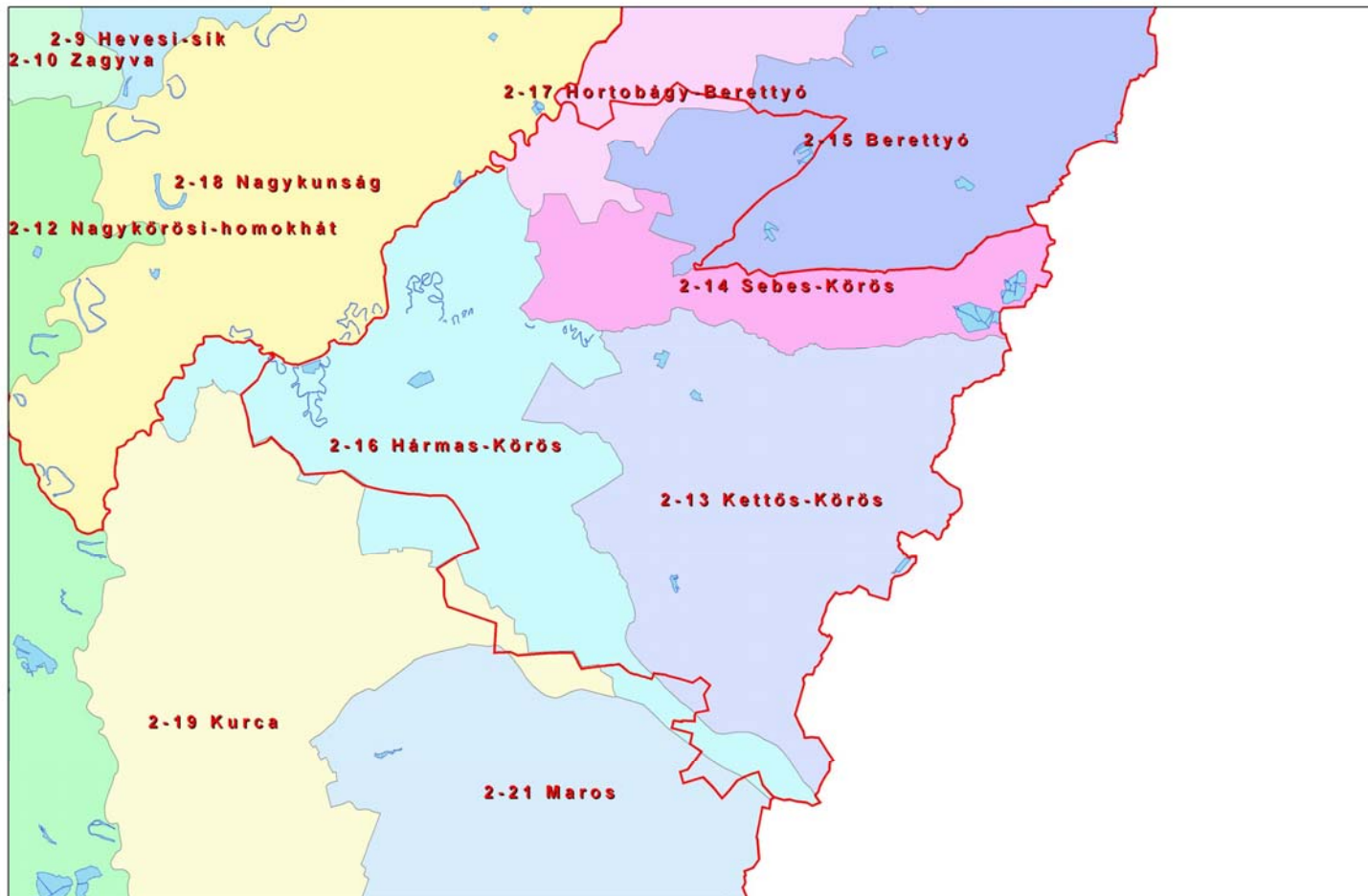
Köváriné Szabó Erzsébet
KÖR-KÖVÍZIG

"Vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítése" (KEOP-2.5.0/A)

A KÖR-KÖVIZIG felelősségi körébe tartozó alegységek

Alegységek a KÖR-KÖVIZIG területén

A Sebes-Körös alegység vizei

(jelentősebb felszíni és felszín alatti víztestek)

Főbb vízfolyások:

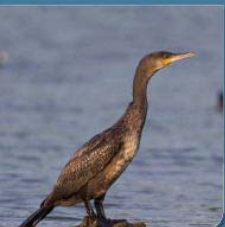
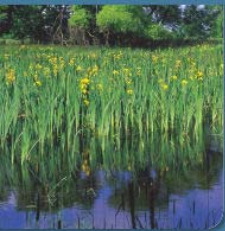
- Sebes-Körös
- Holt-Sebes-Körös
- Nagytóti-Toprongyos
- Folyáséri-főcsatorna

Állóvizek:

- Biharugrai halastavak
- Begécsi halastavak

Főbb felszín alatti víztestek:

- Délkelet-Alföld termál
- Körös-vidék Sárrét sekély porózus és porózus
- Körös-Maros köze sekély porózus és porózus

Jelentős vízgazdálkodási problémák

Vízfolyások

1. Hidromorfológiai változások

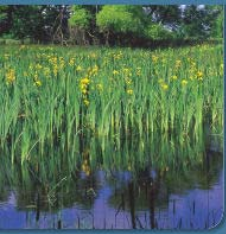
- Árvízvédelmi beavatkozások hatása, a vizes élőhelyek és árterek elvágása a folyótól a holtágak állapotérzékenysége
- Belvízvédelmi tevékenység hatása
- A határt metsző vízfolyások a Romániai intézkedések miatt vízpótlás nélkül maradtak
- A vízjárásban bekövetkező változások az emberi beavatkozások nyomán
- Hosszirányú átjárhatóság korlátozása

2. Veszélyes anyagok

- A Sebes-Körös esetében probléma a Romániából érkező kadmium

3. Ivóvíz ellátásra használt felszín alatti vizek nem megfelelő minősége

- Természetes eredetű határértéknél magasabb arzén, ammónium, vas, mangán és a mélység növekedésével egyre alacsonyabbá váló keménység

Erősen módosított és mesterséges víztestek

Víztestek	Módosítottság/létrehozás oka
1) erősen módosított	
Folyóink Sebes-Körös felső és alsó szakasza	Árvízvédelem és a duzzasztók üzemelése miatt
3) mesterséges víztestek	
Negyóti-Toprongyos északi szakasza Dióéri főcsatorna Folyáséri főcsatorna	Belvízvédelem és öntözés miatt

Az alegység területén természetes vízfolyás a Holt-Sebes-Körös és a Nagytóti-Toprongyos-déli szakasza

A vizek állapota jelenleg

Vízfolyások - összesen 13 db

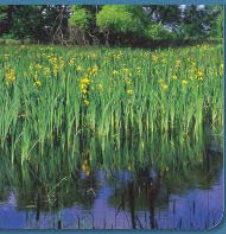
Ebből 1 jó (Sebes-Körös-alsó), 5 nem jó, 1 adathiány miatt nem dönthető el

Állóvizek – összesen 2 db

Ebből egyik sem dönthető el adathiány miatt

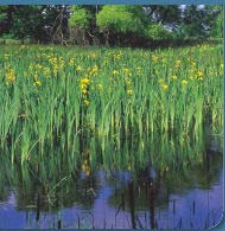
Felszín alatti vizek – összesen 5 db

Ebből 3 jó, 2 állapota bizonytalan (Körös-Maros köze porózus és sekély porózus mennyiségi állapota)

Célkitűzések és mentességek

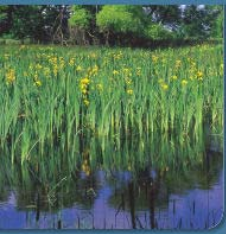
	Jó állapot/ potenciál elérése		
	2015-ig	2021-ig	2027-ig vagy később
<u>Vízfolyások és állóvizek:</u>	1	5	1
Természetes		1	
Mesterséges		2	1
Erősen módosított	1	1	
<u>Felszín alatti vizek:</u>	3		2

2015 utáni határidők okai

Időbeni mentességek főbb okai:

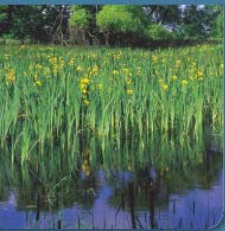
- Aránytalanul magas gazdasági terhek, megfizethetőség, finanszírozási problémák
- Más ország közreműködésével oldható meg
- Műszaki megvalósítás időigénye (engedélyezés, kivitelezés)
- Az ökoszisztéma helyreállításához idő kell

Főbb intézkedések csoportosítása

1. Tápanyag- és szervesanyag terhelések csökkentése
2. Egyéb szennyezésekkel kapcsolatos problémák megoldása
3. Fenntartható vízhasználatok, a vizek mennyiségi állapotának javítása
4. Védett területekre vonatkozó egyedi intézkedések
5. Átfogó, országos intézkedések

Tápanyag- és szervesanyag terhelések csökkentése

1. Területi agrárintézkedések

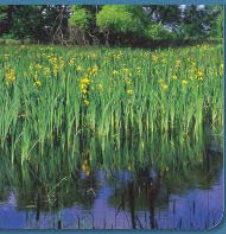
- művelési mód és ágváltás a belvízveszélyes és nitrát-érzékeny területeken (megvalósítók a gazdálkodók)
- víztakarékos növénytermesztési módok preferálása (megvalósítók a gazdálkodók)

2. Vízfolyások és állóvizek rehabilitációja

- földhasználati viszonyok átalakítása, vizes élőhelyek kialakítása (gazdálkodók, társulatok, állam)
- partmenti védősávok kialakítása (gazdálkodók)
- egyszeri üledék eltávolítás (társulatok, állam)
- vízfolyások medrének fenntartása, szelektív növényirtás (az üzemeltető)

3. Csatornázás és szennyvízelhelyezés

- meglévő telepek korszerűsítése Nemzeti Program szerint
- új telepek építése Nemzeti Program szerint
- ipari előtisztítók felülvizsgálata, korszerűsítése
- illegális szennyvízbevezetések megszüntetése

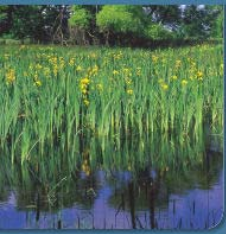
Tápanyag- és szervesanyag terhelések csökkentése

4. Települési eredetű szennyezések csökkentése

- kommunális hulladéklerakók rekultivációja (Önkormányzatok)
- belterületi csapadékvíz-elvezetés (Önkormányzatok)
- belterületi jó vízvédelmi gyakorlat kialakítása (Önkormányzatok)

5. A halastavi és a horgászati hasznosítás jó gyakorlata

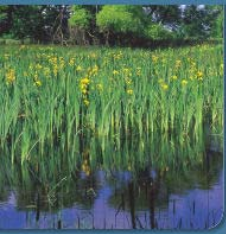
- halastavakból történő levezetés felülvizsgálata a jó tógazdálkodási gyakorlat részeként (halastavak üzemeltetői)
- Jó horgászati gyakorlat, a megfelelő halszerkezet kialakítása, a túletetés megakadályozása (halászati hasznosítók)
- Monitoring a hatások vizsgálatára

Fenntartható vízhasználatok, a vizek mennyiségi állapotának javítása

2. Felszíni vizek fenntartható használata

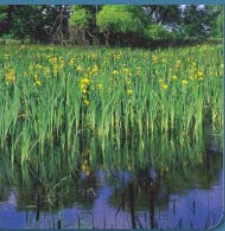
- Vízkormányzások, átvezetések, gravitációs kapcsolatok helyreállítása (KÖVÍZIG, Társulatok)
- Romániával tárgyalások folytatása a vízfolyások élővé tételéről (KÖVÍZIG, Minisztérium)
- Felszíni vízhasználatok felülvizsgálata a mederben hagyandó vízhozamok figyelembe vételével

Védett területekre vonatkozó egyedi intézkedések

1. Védett természeti területek speciális védelme

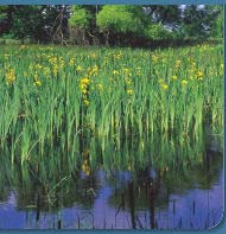
- Élőhelyek feltárása és kezelési tervek készítése (Nemzeti Parkok)
- mentett oldali holtágak és élőhelyek vízellátása (KÖVÍZIG, gazdálkodó, Önkormányzat)
- duzzasztók hosszirányú átjárhatóságának biztosítása hallépcső, megkerülő csatorna építésével ha szükséges (KÖVÍZIG)
- vízpótlás, felszíni vízhasználatok felülvizsgálata (KÖVÍZIG, Hatóság)
- belvízvisszatartás (KÖVÍZIG, Társulatok, gazdálkodók)

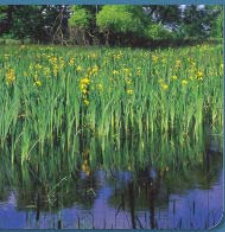
Átfogó, országos intézkedések

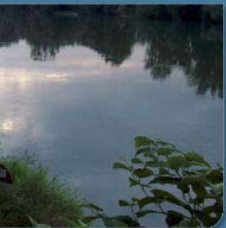
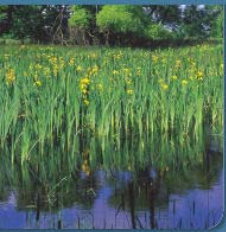
1. Vizsgálatok (környezeti hatásvizsgálatok)
2. Engedélyezési eljárások
3. Monitoring fejlesztése
4. Információk biztosítása, nyilvánosság
5. Költségmegtérülés elvének érvényesítése
6. Képességfejlesztés (K+F, szakemberképzés stb.)

Legfontosabb kérdések a résztvevők felé

1. Egyetért-e a javasolt célokkal, intézkedésekkel, koncepciókkal?
Ha nem, mi az, amit módosítana?
2. A javasolt intézkedések közül melyeket tartja reálisan megvalósíthatónak 2015-ig, és melyeket 2021-ig, illetve 2027-ig?
3. Az Ön szervezete milyen szerepet tud vállalni a tervezett intézkedések megvalósításában, a vizek állapotának javításában?
4. Amennyiben egy tervezett intézkedés az Ön által képviselt szervezet számára ebben a formában nem támogatható, mi ennek az oka, és lát-e olyan kompromisszumot, amely a szervezet részére még elfogadható, miközben a vizek állapota is javítható?

Köszönöm a figyelmet!